

## **МІСЦЕ І РОЛЬ УЧНІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ВИХОВНІЙ СИСТЕМІ А.С.МАКАРЕНКА В НАШІЙ ПОВСЯКДЕННІЙ РОБОТІ**

*Петрашкевич Т.Р., вихователь, спеціаліст I категорії*

Центральне місце в теорії виховання А.С.Макаренка займає вчення про виховний колектив, який є зброєю формування активної творчої особистості, засобом захисту інтересів кожної особистості. Велику роль він відводив демократичним взаємовідносинам педагогів зі своїми вихованцями. А.С.Макаренко добивався, щоб вони були засновані на товариському спілкуванні, дружбі, в процесі спільної діяльності. В очах учня - вихователь, насамперед, член колективу, а потім старший товариш і наставник.

В макаренських колективах демократія не декларувалася, а гарантувалася. Це можна побачити на прикладі прийняття Статуту школи, який був створений колективом і призначений бути своєрідним дзеркалом, яке відображає всі живі шляхи даного закладу.

Для того, щоб у дитячих закладах працювали органи учнівського самоуправління, А.С.Макаренко вважав, що у школі повинен скластися колектив організаційно і дисциплінарно, щоб був створений відповідний режим і здорові традиції. Основою самоврядування в його уяві була виробничо-професійна направленість закладу. Найбільшим засобом для виховання і згуртування колективу була суспільно корисна праця.

Самоврядування, без якого великий педагог не мислив розвиток дитячого управління, існувало в комуні не на папері. Саме воно визначало життя, працю, побут, дозвілля, відпочинок всього колективу, а інколи і долю людини. Система самоуправління будувалася на основі демократичного централізму – з широким розвитком методу доручень і повноважень. Кожна дитина включалася в систему реальної відповідальності (протягом місяця, року мінялися доручення).

Отже, в основі самоврядування була організація первинних колективів і вибори командира колективу, його роль у житті групи і загальні збори, на яких обиралася рада колективу і комісії: санітарна, господарчі і т.д.

А.С.Макаренко вважав, що робота всіх органів самоврядування в дитячих закладах повинна проходити точно за планом. В роботі органів самоврядування головною лінією в рішенні питань є її регулярність. Кожний орган самоврядування, якщо довго не збирається, то втрачає свій авторитет і фактично повинен вважатися неіснуючим. Робота органів самоврядування тільки в тому випадку буде

актуальною і важливою, якщо все життя дитячого закладу побудоване так, що припинення діяльності того чи іншого органу одразу ж відобразиться на роботі всього закладу. А тому, щоб не було зривів у роботі органів самоврядування, на мій погляд треба (за А.С.Макаренком):



актуальною і важливою, якщо все життя дитячого закладу побудоване так, що припинення діяльності того чи іншого органу одразу ж відобразиться на роботі всього закладу. А тому, щоб не було зривів у роботі органів самоврядування, на мій погляд треба (за А.С.Макаренком):

- адміністрації школи ні в якому разі не підмінити роботу органів самоврядування і самостійно вирішувати питання, що належать до їх компетенції;
- кожне рішення органів самоврядування обов'язково повинно бути виконане;
- якщо адміністрація не погоджується з рішенням органів самоврядування, то треба звернутися до загальних зборів, а не просто його відмінити;
- основним методом роботи адміністрації повинен бути вплив вихователів на органи самоврядування; якщо немає інтересу і взаємопраці – треба виводити педагога з органів самоврядування;
- робота в органах самоврядування не повинна у вихованців забирати багато часу, щоб не ставали «чиновниками»;
- не можна органи самоврядування завантажувати дріб'язковими завданнями, які можна вирішити іншими способами;
- облік роботи повинен бути чітко поставлений і всі рішення записані.

Проаналізувавши розуміння роботи органів самоврядування А.С.макаренком, ми можемо сказати і про роботу органів самоврядування і в нашій школі. Якщо говорити про дитячі окремі колективи і цілісний дитячий колектив школи, то ми визнаємо, що він існує поки що не на високому рівні, бо колектив наш ще недавно сформований і дітей треба ще багато чому вчити. В школі існують стійкі єдині традиції (святкування Дня народження школи, День вчителя, Святого Миколая, Новий Рік, Українські вечорниці, Свято 8 Березня, 9 Травня – День Перемоги, Свято першого та останнього дзвоника, класні Дні іменинника), Головною проблемою для нас – навчити дітей самим управляти шкільним дитячим колективом, приймати рішення, виносити їх на обговорення на класних та загальношкільних зборах.

Для учнівського самоврядування школі потрібно і співуправління з дорослими, спільна з дорослими діяльність і демократична система взаємин.

. На мою думку, консультантами центрів можуть бути ті педагоги, які самі б хотіли працювати з дітьми і яким самим подобалася б ця робота.

Педагогічний досвід А.С.Макаренка, вибудована ним система виховної роботи є дійсно унікальними і актуальними в наш час, але використовувати їх треба творчо, з урахуванням реалій життя, яке мало схоже на життя 30-х років минулого століття.

### **Література:**

1. Макаренко А.С. Избранные произведения. Т. 2. – К.: «Рад. школа», 1984, с. 324-333.
2. УР Енциклопедія. 1962. т. 8, с. 400.
3. Назаренко Л.М. Теорія виховання. Виховна робота в школі. – 2005, № 3 (4). с. 4-10.
4. Скобельський Д. Чи потрібен Україні Макаренко: Газета «Голос України», 2007, № 198.
5. Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України